

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **DOGROSE, a. s.**, se sídlem nám. Jiřího z Lobkovic 2406, Praha 3, jednající předsedou představenstva Mgr. Karlem Hnilicou, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. S-MHMP 411217/2009/OST/Ca, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2013, čj. 8 Ca 236/2009 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 16. 3. 2009, čj. P4/34970/09/OST/KABA/838, Úřad městské části Praha 4, odbor stavební (dále jen „stavební úřad“), uložil žalobci pořádkovou pokutu ve výši 50 000 Kč podle § 173 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, za to, že dne 20. 2. 2009 v rámci konání nařízené kontrolní prohlídky znemožnil oprávněným úředním osobám a dalším přizvaným osobám vstup do části stavby bytového domu č. p. 340, Lopatecká 24, Praha 4 – Podolí. Žalobce rovněž nepředložil poslední platnou revizní zprávu elektrických zařízení.

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. S-MHMP 411217/2009/OST/Ca.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 17. 1. 2013, čj. 8 Ca 236/2009 – 54, zamítl.

4. Z obsahu správního spisu městský soud zjistil, že výzva k účasti na kontrolní prohlídce byla žalobci zaslána na adresu advokátní kanceláře jeho jednateleky Mgr. Hnilicové. Vzhledem k tomu, že na této adrese byla zanechána výzva a poučení k vyzvednutí uložené zásilky dne 3. 2. 2009, písemnost se podle § 24 odst. 1 správního řádu považovala za doručenou dnem 13. 2. 2009. Městský soud považoval doručení výzvy s týdenním předstihem za dostatečné, a to i s ohledem na skutečnost, že jednatele žalobce opustili území České republiky dne 19. 2. 2009 (srov. plnou moc ze dne 29. 1. 2009). Nad rámec svých povinností stavební úřad informoval Mgr. Hnilicovou o nařízené prohlídce rovněž e-mailem dne 19. 2. 2009. Dne 20. 2. 2009 v 10.17 hodin, tj. po zahájení předmětné prohlídky, stavební úřad obdržel e-mail pracovnice uvedené advokátní kanceláře, která uvedla, že jednatele žalobce jsou v zahraničí a nesouhlasí s konáním prohlídky bez přítomnosti svého zástupce.

5. Podle městského soudu stavební úřad poskytl žalobci dostatek času, aby se na prohlídku připravil, případně zajistil přítomnost jiné osoby, která by zpřístupnila předmětnou stavbu. Žalobce měl rovněž možnost požádat o přeložení kontrolní prohlídky na jiný den. E-mail ze dne 20. 2. 2009 takovou žádostí nebyl a nejednalo se ani o omluvu, kterou by bylo možné zohlednit při stanovení výše pokuty.

6. Skutečnost, že se jednání zúčastnil zástupce žalobce, bez dalšího neznamená, že žalobce poskytl plnou součinnost. Rozhodující bylo, zda oprávněné osoby mohly plnit své úkoly podle § 172 stavebního zákona. V průběhu prohlídky nebyla předložena požadovaná revizní zpráva elektrických zařízení a nebyly zpřístupněny všechny prostory domu. Zástupce žalobce přitom nevysvětlil, proč oprávněné osoby nemohou vstoupit do těchto prostor, resp. proč nebylo možné opatřit klíče. Městský soud dospěl k závěru, že žalobce znemožnil oprávněným osobám vstup do podstatné části stavby, čímž naplnil skutkovou podstatu § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona.

7. Městský soud nepřisvědčil námitkám týkajícím se výše uložené pokuty a jejího zdůvodnění. Při stanovení výše pokuty správní orgány správně zohlednily, že žalobce opakovaně znemožnil prohlídku své nemovitosti. Žalobce toto tvrzení popřel, městskému soudu však bylo z úřední činnosti známo, že žalobci byla za totožný přestupek uložena pokuta ve výši 50 000 Kč (viz rozsudek městského soudu ze dne 7. 11. 2012, čj. 5 Ca 42/2009 – 61). V tomto případě žalobce udělil svému zástupci plnou moc k tomu, aby zamezil vstupu oprávněných osob do jeho nemovitostí. V uvedeném rozsudku městský soud podotkl, že důvodem opakovaných kontrolních prohlídek je maření jejich průběhu ze strany žalobce. Tvrzení žalobce, že poskytl stavebnímu úřadu potřebnou součinnost při všech prohlídkách, proto nebylo pravdivé.

8. Podle městského soudu se správní orgány řádně zabývaly závažností následku jednání žalobce a významem předmětu řízení. Zjištění stavebně-technického stavu budovy bylo nezbytné pro nařízení udržovacích prací, k jejichž provedení byl žalobce vyzván. Pokud by tyto práce nebyly provedeny, mohlo dojít k ohrožení zdraví, života a bezpečí osob, které obývají předmětnou nemovitost. Stavební úřad vycházel zejména z vyjádření osob, které se zúčastnily kontroly a které uvedly, že byty v této budově nejsou způsobilé k řádnému užívání. Správní

orgány zohľadnili zákonná kritéria pro stanovení výše pokuty (§ 62 odst. 3 správního řádu), uložení pokuty v nejvyšší možné výši přitom bylo opodstatněné zejména s ohledem na opakovanost závadného jednání žalobce.

9. K námitce týkající se podjatosti úřední osoby městský soud uvedl, že žalobce vznesl námitku podjatosti až po vydání rozhodnutí žalovaného. Soud se proto nemohl zabývat postupem správního orgánu při vyřizování této námitky. Obecné tvrzení žalobce, že „pracovnice úřadu“ jsou podjaté, nebylo možné považovat za námitku podjatosti, protože nesměřovalo proti konkrétním osobám. Městský soud se rovněž nemohl zabývat námitkou, že na stavebním úřadu dříve pracovala nájemnice Ing. L., protože žalobce tuto námitku nevznesl v průběhu správního řízení. K námitkám týkajícím se obsahu protokolu městský soud podotkl, že zástupce žalobce podepsal protokol bez výhrad.

10. Ostatní žalobní námitky se podle městského soudu míjely s předmětem řízení. Soud se nemohl zabývat nečinností stavebního úřadu při odstraňování stavby v bytě jedné z nájemnic ani důvodností nařízených udržovacích prací. Relevantní nebyly ani vztahy žalobce k jeho nájemcům, skutečnost, zda jsou prohlídky nařizovány na základě jejich podnětů, nebo jejich tvrzené nahlížení do spisů v jiných řízeních.

III.

11. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

12. Ing. J., která podepsala rozhodnutí stavebního úřadu, byla podle stěžovatele podjatá. Námitka podjatosti byla podána dne 14. 7. 2009, podjatost konstatovala i Ing. J. Žalovaný proto rozhodl, že je vyloučena z projednávání věcí týkajících se předmětné nemovitosti. Toto rozhodnutí má zpětné účinky a vztahuje se i na posuzované rozhodnutí. Městský soud se touto námitkou nezabýval, proto zatížil napadený rozsudek vadou.

13. Odůvodnění rozsudku bylo podle stěžovatele rozporné a vadné. Městský soud uvedl, že pokuta byla přiměřená a řádně odůvodněná, ale nezabýval se oprávněností výzvy k účasti na kontrolní prohlídce. Rozsah výzvy překročil oprávnění stavebního úřadu v rámci kontroly stavby, na které nejsou prováděny žádné stavební práce. Prohlídka domu fakticky směřovala k detailní kontrole celé nemovitosti, byť k tomu nebyl dán žádný důvod. Takový postup byl šikanózní a v rozporu s právními předpisy.

14. Stěžovatel umožnil přístup pracovníkům stavebního úřadu do nemovitosti i do všech společných částí domu, včetně bytů, které obývali nelegitimní nájemci. Pracovníci úřadu nemohli vstoupit do některých prostor domu z důvodu chybějících klíčů. Správní orgány a městský soud neměly klást tuto skutečnost k tíži stěžovatele, a zdůvodnit tak uložení pokuty v maximální možné výši. Stěžovatel podotkl, že uložení pokuty by byla pravděpodobně shodná, pokud by přístup pracovníkům stavebního úřadu zcela odmítl. Došlo tedy k porušení proporcionality, pokuta byla stanovena nesprávně a nezákonně. Nadto stěžovatel zdůraznil, že stavební úřad neuvodnil konkrétní důvody, pro které bylo nutné prohlédnout některé soukromé prostory. Pokud stavební úřad podotkl pouze to, že bylo třeba zjistit stavebně-technický stav domu, jeho výzva a další jednání nebyly v souladu s právními předpisy a základními zásadami správního a stavebního řízení. Stavební úřad má totiž jednat tak, aby šetřil práv zúčastněných osob a neomezoval je nad přiměřenou míru.

15. Stěžovatel byl přesvědčen, že poskytl stavebnímu úřadu součinnost, jiný závěr nemá oporu v předložených listinách a zjištěném skutkovém stavu.

16. Závěrem stěžovatel namítl, že v průběhu řízení před městským soudem nedal souhlas k rozhodnutí věci bez nařízení jednání. Řízení před městským soudem proto bylo vadné a nezákonné.

IV.

17. Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že kasační stížnost není důvodná. Odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a rozsudek městského soudu.

V.

18. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

19. Kasační stížnost není důvodná.

20. Stěžovatel namítl, že rozhodnutí stavebního úřadu vydala podjatá osoba. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 25. 6. 2009, právní moci nabylo dne 2. 7. 2009. Ze shodných tvrzení stěžovatele a žalovaného vyplynulo, že stěžovatel uplatnil námitku podjatosti Ing. J. dne 14. 7. 2009, tedy po vydání rozhodnutí žalovaného.

21. V tomto ohledu je třeba nejprve podotknout, že pokud stěžovatel znal důvody, pro něž měla být Ing. J. podjatá, měl vznést námitku podjatosti již v řízení před stavebním úřadem. Účastník řízení totiž může namítnout podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. Není-li námitka uplatněna bez zbytečného odkladu, nepřihlíží se k ní (§ 14 odst. 2 správního řádu). Zejména je však nutno zdůraznit, že nelze připustit, aby námitka podjatosti uplatněná kdykoliv v určitém řízení měla zpětné účinky do jiného již pravomocně skončeného řízení. Byla-li tedy Ing. J. shledána podjatou v rámci jiného řízení na základě námitky podjatosti ze dne 14. 7. 2009, nemohlo to mít vliv na řízení, které bylo před tímto datem pravomocně ukončeno. Rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 2. 7. 2009, námitka podjatosti Ing. J. (byť by byla důvodně vznesená) nemohla mít na posuzované řízení vliv.

22. Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil stížní námitce, že městský soud se nezabýval podjatostí Ing. J. Městský soud uvedl, že „*jelikož bylo žalobou napadené rozhodnutí vydáno ještě před tím, než žalobce námitku podjatosti podal, nemůže se při přezkumu tohoto rozhodnutí zabývat postupem správního orgánu při vyřizování této námitky podjatosti*“. Závěr městského soudu odpovídal shora předestřenému názoru zdejšího soudu, v tomto ohledu mu proto nebylo čeho vytknout. Městský soud správně dovodil, že námitka podjatosti uplatněná v jiném řízení až po ukončení řízení před žalovaným nemohla mít na toto řízení žádný vliv.

23. Stěžovatel vytkl městskému soudu, že se nezabýval oprávněností výzvy k účasti na kontrolní prohlídce, přičemž rozsah výzvy měl překročit oprávnění stavebního úřadu. Stěžovatel rovněž namítl, že stavební úřad neuvedl konkrétní důvody, pro které bylo nutné prohlédnout některé prostory v jeho nemovitosti.

24. Tyto námitky nebyly důvodné. Krajský, resp. městský soud je povinen přezkoumat napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Zmíněné výtky stěžovatele, které měl městský soud podle kasační stížnosti opomenout, však nemají předobraz v žalobě, jak vyplynulo z obsahu soudního spisu, a soud se proto nebyl poveden uvedenými skutečnostmi zabývat.

25. Dále se stěžovatel domníval, že poskytl oprávněným úředním osobám během kontrolní prohlídky dostatečnou součinnost. Namítl, že uložená pokuta nebyla přiměřená, protože pokuta by byla uložena ve stejné výši, i kdyby přístup do nemovitosti zcela odmítl.

26. Podle § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona platí, že stavební úřad může uložit pořádkovou pokutu do 50 000 Kč tomu, kdo závažným způsobem ztěžuje provedení kontrolní prohlídky tím, že znemožňuje oprávněné úřední osobě nebo osobě jí přizvané vstup na svůj pozemek nebo stavbu. Vlastník nemovitosti je totiž obecně povinen umožnit kontrolní prohlídku stavby [§ 154 odst. 1 písm. c) stavebního zákona] a má povinnost mít k dispozici prostředky, kterými umožní vstup do kontrolované nemovitosti a jejích jednotlivých částí, nebo tyto prostředky zajistit.

27. V průběhu posuzované kontrolní prohlídky zástupce stěžovatele sdělil, že nemá klíče od některých prostor v nemovitosti, a proto nebylo možné do těchto prostor vstoupit. Toto jednání naplnilo podmínky uložení pořádkové pokuty předvídané v § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. Nebylo rozhodné, zda zástupce stěžovatele výslovně odmítl vpustit oprávněné úřední osoby do některých prostor, nebo zda nemohl zpřístupnit tyto prostory, protože neměl příslušné klíče. Důsledek byl stejný, stěžovatel znemožnil oprávněným úředním osobám a osobám přizvaným vstup do některých prostor jeho nemovitosti. Pro úplnost je třeba doplnit, že pokud posuzovaná prohlídka byla již čtrnáctou kontrolní prohlídkou v předmětné nemovitosti (jak stěžovatel tvrdil), stěžovatel mohl vyvinout větší úsilí k tomu, aby chybějící klíče opatřil nebo jiným způsobem zařídil, aby bylo možné vstoupit do uzamčených prostor. Lze shrnout, že stěžovatel neposkytl během kontrolní prohlídky dostatečnou součinnost. Byť se prohlídce zúčastnil jeho zástupce, neumožnil oprávněným úředním osobám vstoupit do některých prostor nemovitosti. Stavební úřad proto nepochybil, pokud stěžovateli uložil pořádkovou pokutu podle § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona.

28. Ani námitka stěžovatele, že stavební úřad uložil pokutu v nepřiměřené výši, nebyla důvodná. Městský soud se s touto námitkou řádně vypořádal a kasační soud mu v tomto směru neměl co vytknout. Pro úplnost lze dodat, že stavební úřad přihlédl při stanovení výše pokuty zejména ke skutečnosti, že stěžovatel znemožnil vstup oprávněným úředním osobám do své nemovitosti opakovaně. Úřad dále zdůraznil, že jednání stěžovatele je společensky velmi nebezpečné, protože stěžovatel svoji nemovitost dlouhodobě neudržuje a závady této nemovitosti ohrožují život, zdraví a bezpečnost osob. Během kontrolní prohlídky bylo zjištěno, že v bytě v 1. nadzemním podlaží se vyskytuje plíseň, ve zdech jsou vlasové trhliny, byt není udržován, není vytápěn, zatéká do něj z pochozí terasy. Přizvané osoby (pracovníci hygienické stanice, hasičského záchranného sboru a revizní technik elektro) sdělili, že prostory užívané jako byty nejsou schopny řádného užívání (z důvodu podmáčení, plísně, nedostatečného vytápění), celý dům (kromě bytu L.) je z hlediska rozvodů elektrické energie v dezolátním stavu, jeden z bytů nemá funkční elektroinstalaci, některé prostory mají původní starou el. instalaci, která vyžaduje kompletní rekonstrukci. Nejvyšší správní soud přisvědčil správním orgánům, že na základě zjištění z předmětné kontrolní prohlídky (a pravděpodobně i prohlídek předešlých) bylo možné dovodit, že předmětná budova je způsobila ohrozit zdraví a bezpečnost zejména tam žijících osob.

29. Stavební úřad tedy při stanovení výše pokuty zohlednil závažnost následku protiprávního jednání stěžovatele i význam předmětu řízení, a postupoval tak v souladu § 62 odst. 3 správního řádu (ve spojení s § 173 odst. 3 stavebního zákona).

30. Stěžovatel rovněž namítl, že v průběhu řízení před městským soudem nesouhlasil, aby bylo rozhodnuto bez nařízení jednání. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže s tím účastníci souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. O tom musí být ve výzvě poučen. Toto ustanovení tedy stanoví předpoklady (fikci souhlasu), za kterých soud může rozhodnout o žalobě bez jednání (viz např. rozsudek ze dne 27. 7. 2006, čj. 2 Azs 216/2005 – 50, č. 975/2006 Sb. NSS).

31. Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že poučení o možnosti postupu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo stěžovateli doručeno dne 7. 10. 2009. Městský soud poučil stěžovatele, že pokud nevyjádří do dvou týdnů od doručení této výzvy nesouhlas s postupem podle uvedeného ustanovení, má se za to, že souhlas byl udělen. Stěžovatel na udělené poučení nijak nereagoval. Žalovaný souhlasil s rozhodnutím věci bez nařízení jednání ve vyjádření k žalobě ze dne 17. 2. 2010. Je proto třeba uzavřít, že podmínky pro postup podle § 51 odst. 1 s. ř. s. byly splněny a městský soud postupoval v souladu se zákonem, pokud ve věci rozhodl bez nařízení jednání.

32. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek městského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

33. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. října 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu